

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mattila, Pekka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Elämän merkit - tutkielma merkkituotteiden sosiaalisista tehtävistä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-11-29	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 91
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena on selvittää merkkien ja merkkituotteiden arkisia sosiaalisia käyttöjä ja tehtäviä. Lähtökohtana on ajatus siitä, että merkit voivat tulla metaforan tasolla aktiivisiksi toimijoiksi. Työn keskeiset teoreettiset näkökulmat avautuvat yhtäältä Pierre Bourdieun kulttuurisen, sosiaalisen ja taloudellisen pääoman käsitteistä ja lajien keskinäisistä suhteista. Bourdieulainen kamppailu asemista tapahtuu näiden pääomien avulla, ja sen lopputuloksena ovat luokittelut sekä ryhmästä erottautumisen ja ryhmään kiinnittymisen tapahtumat. Toisaalta sovellan merkkien luonteen tarkastelussa Georg Simmelin ajatusta muodin sosiaalisesta muodosta ja sen kaikkialle kurottavasta voimasta.</p> <p>Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen. Aineistona tutkimuksessa ovat keväällä 2002 eräässä pääkaupunkiseudun yläasteen koulussa tekemäni 23 yhdeksäsluokkalaisten nuoren avoimet teemahaastattelut. Jännitteiden ja ristiriitojen paljastamiseen tähänneen analyysin käytännön menetelmänä on teemakohtainen lähiluku.</p> <p>Tutkimuksen keskeiset tulokset voi tiivistää toteamalla, että merkki on paitsi pintaa, myös syvää ja vakavaa. Se kuuluu kolmitahoisesti esineen pintaan, kuvauksen pintaan ja tyylin pintaan. Samalla se on monien esineiden koko sisältö. Merkin hankkimisen rationaalisuus onkin selitettävissä sen statuspotentiaalinsa kautta. Merkit ovat myös taloudellisen, kulttuurisen ja sosiaalisen pääoman erityinen leikkauspiste. Kun merkkituotteissa kulttuurinen ja sosiaalinen kompetenssi saavat rahamääräisen hinnan, tulee niissä näkyväksi myös eri pääoman lajien välinen vaihtokurssi. Niissä näkyvät käytännössä myös tämän vaihdon rajat: oikea käyttö on yhtä tärkeää kuin oikea merkki. Omistamista olennaisempi onkin kyky lukea ja tulkita merkkien sisältöjä. Näin myös kulttuuriset ja sosiaaliset kompetenssit ratkaisevat taloudellisten resurssien määrää enemmän.</p> <p>Tutkimus rakentaa myös kuvan muodin pakkoa vastaavasta merkin pakosta. Merkeistä kieltäytyväkin joutuu väistämättä ottamaan kantaa niihin. Merkin pakko on siis reflektion ja viittauspisteen pakkoa. Merkit palvelevat nuorten arjessa käytännöllisiä distinktion ja integraation päämääriä. Auttaessaan erottamaan ryhmän jäsenet ulkopuolisista ja luokitellessaan myös jäsenten väliset kompetenssien erot merkit pitävät osaltaan koossa erilaisia osakulttuureja. Merkin käytöillä ja toiminnalla on erityiset hetkensä. Useimmiten se vaikuttaa tullessaan äänettömästi huomatuksi ja arvioituksi, mutta noustessaan puheeseen se tekee näkyviksi käynnissä olevat määrittelyjä ja valtaa luovat pelit ja kamppailut.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>tyylit - pukeutuminen - muoti</p> <p>nuoret - nuorisokulttuuri</p> <p>osakulttuurit</p> <p>erottautuminen - integraatio</p> <p>sosiaalinen pääoma</p> <p>merkkitarat - brandit</p> <p>mainonta</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			